

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003699

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-12-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ ДТЕУ від 13.03.2025 № 751

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Любчак Ірина Станіславівна

2. Iryna Liubchak

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3988-2704

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 072

Назва наукової спеціальності: Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Фінанси, банківська справа та страхування

Дата захисту: 18-02-2025

Спеціальність за освітою: Фінанси, банківська справа та страхування

Місце роботи здобувача: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, буд. 19, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.055.082

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, буд. 19, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, буд. 19, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.73.15, 06.73.15.05, 06.73.16

Тема дисертації:

1. Формування бюджету в системі макроекономічного регулювання
2. Budget formation in the system of macroeconomic regulation

Реферат:

1. Дисертація є комплексним дослідженням теоретичних засад та удосконалення методологічних положень формування бюджету в системі макроекономічного регулювання. Сучасний стан макроекономічної ситуації в країні характеризується суттєвим економічним спадом, збільшенням споживчих цін, що спричинено дією воєнного стану на території країни та залежністю від зовнішньої фінансової підтримки. Наведені фактори є основною причиною дестабілізації економічних процесів. Формування бюджету відіграє вагомий роль в системі забезпечення макроекономічної збалансованості. Бюджетна політика є однією з основних складових макроекономічного регулювання. Використання бюджету як основного інструмента макроекономічного регулювання реалізується через бюджетну політику. Раціональна та ефективна бюджетна політика є важливим інструментом впливу на розвиток економіки задля досягнення соціально-економічних пріоритетів. Перспективне бюджетне планування та прогнозування має важливий вплив на збалансованість бюджетної системи, фінансову архітектуру доходів, видатків бюджету, дефіциту бюджету, міжбюджетних відносин. За сучасних умов соціально-економічного розвитку важливим є посилення впливу бюджету в

системі макроекономічного регулювання, визначення напрямів формування бюджетної політики відповідно до національних пріоритетів, здійснення моніторингу результативності бюджетних програм. Доцільним є посилення ефективності бюджету в системі забезпечення фінансово-економічної результативності. Оцінка результативності формування бюджету надасть можливість визначення пріоритетних напрямів підвищення дієвості бюджетних відносин в системі макроекономічного регулювання. Разом з тим актуальності набувають питання макроекономічної стабільності, стійкості бюджетної системи, відновлення національної економіки в умовах економічних перетворень. Наукова новизна одержаних результатів полягає у розкритті сутності формування бюджету в системі макроекономічного регулювання, що полягає у застосуванні ефективного фінансово-бюджетного механізму з врахуванням основних засад адаптивної бюджетної архітектури задля забезпечення фінансової спроможності та економічної стійкості країни, формування дієвого інституційного середовища спрямованого на реалізацію виваженої бюджетної політики, сприяння резильєнтності державних фінансів, підтримка на достатньому рівні фінансово-економічного балансу, дотримання транспарентності бюджетного процесу, що посилюватиме результативність фінансово-бюджетних відносин та позитивну динаміку соціально-економічного розвитку країни. Удосконалено підходи щодо системи формування та виконання доходів зведеного та державного бюджету в умовах трансформації економіки, що ґрунтуються на посиленні інституційної спроможності фіскального регуляторного механізму, плануванні та прогнозуванні дохідної частини бюджету із урахуванням динамічних фінансово-економічних процесів; положення щодо розвитку інституційних засад формування бюджету як інструменту макроекономічного регулювання, що полягають у використанні основних засад інституційної бюджетної архітектури, які визначається сукупністю відповідних бюджетних співвідношень та механізмів з метою впливу на динаміку показників соціально-економічного розвитку країни; підходи щодо формування та виконання видатків зведеного та державного бюджету в системі соціально-економічного розвитку країни, які враховують принципи резильєнтності державних фінансів, що передбачають здатність фінансово-бюджетної системи держави здійснювати відтворення, та адаптуватись до змін соціально-економічного середовища, при цьому зберігаючи основні фінансово-економічні показники та відповідну державну фінансову архітектуру. Дістало подальший розвиток положення щодо пріоритетних напрямів підвищення ефективності бюджету в системі забезпечення фінансово-економічної результативності, що ґрунтується, у тому числі на положеннях програмно-цільового методу планування бюджету; узагальнення та систематизація досвіду формування бюджету в країнах з розвинутою та трансформаційною економікою, у тому числі забезпечення підвищення якісного рівня формування та виконання дохідної та видаткової частини бюджету, збалансованості бюджету, посилення фінансово-бюджетної дисципліни розпорядниками бюджетних коштів; підходи до розробки основних напрямів перспективного бюджетного планування та прогнозування, у тому числі здійснено перспективне планування показника питомої ваги доходів, видатків, дефіциту Державного бюджету України у валовому внутрішньому продукті на період 2025-2027 років.

2. The dissertation is a comprehensive study of the theoretical foundations and improvement of the methodological provisions of budget formation in the macroeconomic regulation system. The current state of the macroeconomic situation in the country is characterized by a significant economic downturn, an increase in consumer prices, which is caused by the effect of martial law on the territory of the country and dependence on external financial support. These factors are the main cause of destabilization of economic processes. The formation of the budget plays an important role in the system of ensuring macroeconomic balance. Budgetary policy is one of the main components of macroeconomic regulation. The use of the budget as a target guide for macroeconomic regulation is implemented through budget policy. A rational and effective budget policy is an important tool for influencing the development of the economy in order to achieve the socio-economic priorities envisaged. Prospective budget planning and forecasting has an important impact on the balance of the budget system, the financial architecture of revenues, budget expenditures, budget deficits, and inter-budgetary relations. Under the current conditions of socio-economic development, it is important to strengthen the influence of the budget in the system of macroeconomic regulation, determine the direction of budget policy formation in accordance with national priorities. It is expedient to strengthen the effectiveness of the budget in the system of

ensuring financial and economic performance. The assessment of the effectiveness of budget formation will provide an opportunity to determine the priority directions for increasing the effectiveness of budget relations in the system of macroeconomic regulation. At the same time, issues of macroeconomic stability, stability of the budget system, restoration of the national economy in the conditions of economic transformations are gaining relevance. The scientific novelty of the obtained results lies in the disclosure of the essence of budget formation in the system of macroeconomic regulation, which consists in the application of an effective financial and budgetary mechanism taking into account the basic principles of adaptive budget architecture in order to ensure the financial capacity and economic stability of the country. formation of an effective institutional environment aimed at implementing a balanced budget policy, promoting the resilience of state finances, maintaining a sufficient level of financial and economic balance, maintaining the transparency of the budget process, which will strengthen the effectiveness of financial and budgetary relations and positive dynamics socio-economic development of the country. Approaches to the system of formation and implementation of consolidated and state budget revenues in the conditions of transformation, which are based on strengthening the institutional capacity of the fiscal regulatory mechanism, planning and forecasting of the revenue part of the budget, taking into account dynamic economic financial and economic processes, have been improved; development provisions regarding the institutional foundations of budget formation as a tool of macroeconomic regulation, which consist in the use of the basic principles of institutional budget architecture, which are a set of appropriate budget ratios and mechanisms with the attraction of funds for the dynamics of indicators of the socio-economic development of the country; approaches to the formation and implementation of consolidated and state budget expenditures in the system of socio-economic development of the country, which take into account the principles of sustainability of state finances, which provide for the ability of the financial and budgetary system of the state to reproduce and adapt to changes in the socio-economic environment, while preserving the main financial indicators - economic indicators and the corresponding state financial architecture. There was further development of the provisions regarding the priority areas of increasing budget efficiency in the system of ensuring financial and economic effectiveness, which is based, including, on the provisions of the program-target method of budget planning; summarizing and systematizing the experience of budget formation in countries with developed and transformational economies, including ensuring an increase in the quality level of formation and implementation of the revenue and expenditure parts of the budget, budget balance, strengthening of financial and budgetary discipline by managers of budget funds; approaches to the development of the main areas of long-term budget planning and forecasting, including long-term planning of the indicator of the specific weight of revenues, expenditures, deficit of the State Budget of Ukraine in the gross domestic product for the period 2025-2027.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Любчак І.С. Формування доходів державного бюджету в умовах трансформації економіки. Економічний вісник університету, 2023. № 58. С. 61-67. URL: <https://economic-bulletin.com/index.php/journal/article/view/1005/987>
- Chugunov I., Liubchak I. Institutional framework for budget planning. Scientia Fructuosa. 2023. № 6. S. 99-109. URL: <https://journals.knute.edu.ua/scientia-fructuosa/article/view/1972/1798>

- Chugunov I., Liubchak I. Budgeting under martial law. Scientia fructuosa. 2024. № 5. P. 4–14. URL: <https://journals.knute.edu.ua/scientia-fructuosa/article/view/2169/1990>
- Любчак І.С. Напрями розвитку системи формування бюджету. Економіка та суспільство. 2024. № 66. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4646>
- Любчак І.С. Економічна сутність бюджету як складової макроекономічного регулювання. Актуальні проблеми економіки, фінансів, обліку і права в XXI столітті: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Умань, 8 листопада 2022 р.). Умань: ЦФЕНД, 2022, С. 32-33. URL: <https://www.economics.in.ua/2022/10/xxi-8-2022.html>
- Любчак І.С. Формування бюджету в країнах з розвинутою та трансформаційною економікою. Актуальні питання науки, освіти та технологій: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Біла Церква, 26 листопада 2022 р.), у 2 ч. Біла Церква: ЦФЕНД, 2022. Ч.1. С. 46-48. URL: <https://www.economics.in.ua/2022/12/26-1.html>
- Любчак І.С. Бюджет у системі фінансово-бюджетних перетворень. Фінансова політика як складова економічного розвитку : тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 11-12 квітня 2023 р.) / відп. ред.І. Я. Чугунов. Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. С. 70-73. URL: <https://knute.edu.ua/file/MzEyMQ==/3043ab09788d719c6ad51708e587adb2.pdf#page=70>
- Liubchak I. The state budget of Ukraine under martial law. Financial mechanisms for ensuring economic recovery Ukraine in modern conditions [Electronic edition]: collection of theses reports of the International Scientific and Practical Conference of Young Scientists, Irpin, February 22, 2024. Irpin, 2024. 164-166 p. URL: <https://drive.google.com/file/d/1SLObrDNAUUBSkTG6oRAkAZbL9ro2GedB/view>
- Любчак І.С. Бюджетна політика України в системі макроекономічного регулювання. Фінансові інституції – сучасні виклики та нові можливості: тези доп. Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (Київ, 21 березня 2024 р.). Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2024. С. 36-39. URL: <https://knute.edu.ua/file/MzEyMQ==/2cdaa96f124c546760b09cdc20a6b35f.pdf#page=36>
- Любчак І.С. Видатки бюджету в умовах воєнного стану. Фінансово-бюджетна політика в умовах воєнного стану: тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 17-18 квітня 2024 р.) / відп. ред. І. Я. Чугунов. Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, 2024. С. 69-71. URL: <https://knute.edu.ua/file/MzEyMQ==/fcd20406e26a177cec674c0785c4a182.pdf>
- Liubchak I. Budget policy of Ukraine under economic uncertainty. Collection of Scientific Papers with the Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference «Innovative Solutions in Science: Balancing Theory and Practice» (October 28-30, 2024. San Francisco, USA). European Open Science Space, 2024. P. 44-47. URL: https://www.eoss-conf.com/wp-content/uploads/2024/10/San_Francisco_USA_28.10.2024.pdf

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U100344; 0122U001433; 0122U001434; 0124U000331

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чугунов Ігор Якович

2. Igor Chugunov

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3612-7236

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, буд. 19, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сідельникова Лариса Петрівна

2. Larysa Sidelnykova

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7182-2923

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Херсонський національний технічний університет

Код за ЄДРПОУ: 05480298

Місцезнаходження: Бериславське шосе, буд. 24, Херсон, 73008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Качула Світлана Валентинівна

2. Svitlana Kachula

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2540-862X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493675

Місцезнаходження: вул. Сергія Єфремова, буд. 25, Дніпро, Дніпровський р-н., 49600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пасічний Микола Дмитрович

2. Pasichnyi Mykola D.

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, буд. 19, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Канева Тетяна Володимирівна

2. Kanieva Tetiana V.

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, буд. 19, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові

голови ради

Макогон Валентина Дмитрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Макогон Валентина Дмитрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Ольга Харченко

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна